

4. časť

Matka všetkých charizmatických obnov...

Skutky 2,4–13

„Všetkých naplnil Duch Svätý a začali hovoriť inými jazykmi, ako im Duch dával hovoriť. V Jeruzaleme boli Židia, nábožní ľudia zo všetkých národov, čo sú pod nebom. Keď sa teda strhol tento hukot, mnoho sa ich zbehlo a boli zmätení, lebo každý ich počul hovoriť svojím jazykom. I strpli a udivení vraveli: "Nie sú títo všetci, čo tu hovoria, Galilejčania? A ako to, že ich každý z nás počuje vo svojom vlastnom jazyku, v ktorom sme sa narodili? My, Parti, Médi, Elamčania, obyvatelia Mezopotámie, Judey a Kappadócie, Pontu a Ázie, Frýgie a Pamfýlie, Egypta a líbyjských krajov okolo Cyrény, prisťahovaní Rimania, Židia aj prozelyti, Kréťania i Arabi: počujeme ich vo svojich jazykoch hovoriť o veľkých Božích skutkoch." Všetci žasli a v rozpakoch si vraveli: "Čo to má znamenať?" Ale iní s úsmeškom hovorili: "Sú plní mladého vína."“

Videli ste zostúpiť Ducha?

Viditeľná skúsenosť...

Okrem dnešného textu sa skúsenosť zostúpenia Ducha Svätého na človeka znova a znova opisuje ako NAVONOK VIDITEĽNÁ:

V dobe apoštolov...

„Keď Šimon videl, že vkladáním rúk apoštolov sa udeľuje Duch, ponúkol im peniaze a povedal: „Dajte aj mne takú moc, aby každý, na koho vložím ruky, dostal Ducha Svätého.“

(Sk 8,18n)

„Kým Peter toto hovoril, zostúpil Duch Svätý na všetkých, čo počúvali slovo. A veriaci z obriezky, čo prišli s Petrom, žasli, že sa dar Ducha Svätého vylial aj na pohanov, lebo ich počuli hovoriť jazykmi a velebiť Boha.

(Sk 10,44n)

Možno najzaujímavejší text je u Pavla:

Kým bol Apollo v Korinte, Pavol pochodil po horných krajoch a prišiel do Efezu. Tam našiel akýchsi učeníkov² a povedal im: „Dostali ste aj Ducha Svätého, keď ste uverili?“ Oni mu odvetili: „Ani sme nepočuli, že je Duch Svätý.“³ On sa opýtal: „Ako ste teda boli pokrstení?“ Oni odpovedali: „Jánovým krstom.“⁴ Pavol povedal: „Ján krstil krstom pokánia a hovoril ľudu, aby uverili v toho, ktorý prichádzal po ňom, to jest v Ježiša.“⁵ Keď to počuli, dali sa pokrstiť v mene Pána Ježiša.⁶ A keď na nich Pavol vložil ruky, zostúpil na nich Duch Svätý; i hovorili jazykmi a prorokovali.⁷ Spolu ich bolo asi dvanásť mužov.

(Sk 19,1-7 SSV)

- Pavlovi najprv na týchto mužoch „na prvý pohľad“ niečo chýba...
- ... a po prijatí Daru Ducha zase „na prvý pohľad“ vidí, že už je to v poriadku, tak, ako to má byť!

V poapoštolskej dobe

„My, ktorí sme sa znovuzrodili skrze sviatosť krstu, **zakúšame** maximálnu radosť (maximum gaudium), keď v sebe cítíme prvé záchvevy Ducha Svätého. ... Začínáme vnikať do tajomstiev viery, sme schopní **prorokovať** a hovoriť s múdrosťou. Stávame sa pevnými v nádeji a dostávame dary **uzdravovania**...“

(Sv. Hilár, 4. storočie)

„Každý, kto bol pokrstený, hneď **hovoril v jazykoch**, a nielen v jazykoch, ale mnohí **prorokovali**; niektorí konali mnohé iné **obdivuhodné činy**.“

(Sv. Ján Zlatoušty, 4. storočie)

„...**znameniach**, skrze ktoré pocítite, že Duch, ktorého ste prijali v krste, vo vás pôsobí ... plynutí **duchovnej reči** ... **poznání** oboch svetov ... radosť, jasanie, plesanie, chvála, velebenie, piesne, hymny, ódy.“

(Jozef Hazzaya, 8. storočie)

V súčasnosti

...víkend v stredisku Spode House zameraný na proroctvo pod vedením dominikána Simona Tugwella. Zúčastnil som sa ho a prvýkrát som zažil hovorenie jazykmi. O pár dní neskôr som sa v Birminghame modlil s niekoľkými ľuďmi, ktorých som stretol počas onoho víkendu. Moji traja spoločníci spievali v jazykoch. Odrazu som pochopil, že sa k nim môžem pridať a tak som aj spravil. Nikto na mňa nekládol ruky, ale okamžite som spoznal rozdiel v radosti a túžbe chváliť Boha.

(Peter Hocken, kňaz, 1971)

Spomínam si, ako som bol v Los Angeles a slávil omšu so svojou neterou a jedným priateľom. Keď som po francúzsky prečítal evanjelium a chcel som ho komentovať, stalo sa mi čosi zvláštne: pocítil som, akoby mi stúplo líce, a začal som hovoriť niečo, čomu som nerozumel. Nebolo to ani po francúzsky, ani po anglicky, ani po španielsky. Prekvapene som zvolal: „Len mi nehovorte, že práve ja dostanem dar reči...“, „Už sa tak stalo, ujo,“ odpovedala moja neter. „Hovoril si v jazykoch.“, Vysmieval som sa z daru reči, a Pán ma ním obdaril vo chvíli, Keď som išiel kázať. Tak som dostal tento úžasný Boží dar.

(Emiliano Tardiff, kňaz, 1973)

„Krst v Duchu Svätom“

Pre túto skúsenosť prijatia Ducha Svätého sa vžilo označenie „Krst v Duchu Svätom“.

Ako ho chápať – a aký je jeho súvis so sviatostným krstom?

Jeden krst o dvoch dejstvách...

Filoxenus hovorí o dvoch krstoch, o jednom prijatom v detstve a o druhom prijatom o niekoľko rokov neskôr. Toto delenie by sa mohlo aj nesprávne chápať, lebo Filoxenus v podstate verí, že "druhý krst" je len neskoršou aktualizáciou prvého.

- O prvom krste hovorí : "Naším krstom je Duch Svätý."

- Životom podľa evanjelia, vzdávaním sa seba samých dozrieva vnímanie Božského života, ktorý nám bol daný pri prvom krste, ale ktorý sme vtedy nepocítili, v "opravdivú skúsenosť poznania Ducha" pri druhom krste.

Ján Apamejský (1. polovica 5. storočia), podobne ako Filoxenus, píše o dvoch krstoch. Druhý je tiež neskoršou aktualizáciou prvého. V druhom krste sa človek plne zmocňuje "sily svätého krstu."

(Kilian McDonnell, George T. Montague: ROZDÚCHAVANIE PLAMEŇA)

- „Krst vodou“ je okamihom sviatostného krstu, kedy ma Boh prijíma za svoje dieťa a dáva mi na znak toho svojho Ducha.
- „Krst v Duchu Svätom“ je okamihom, kedy človek, dostatočne zrelý, tento dar aj skutočne PRIJÍMA...
  - Môže to byť v jednom okamihu (hlavne u disponovaných dospelých katechumenov)...
  - ... alebo sa to môže udiat' v rôznom čase (pravidelne u tých, ktorí boli pokrstení ako deti a kde by sme očakávali, že sa toto „naplnenie“ bude prekrývať napríklad s birmovkou).

Anglický teológ, dominikán Šimon Tugwell poukazuje na to, že *súvislosť medzi prijatím Ducha Svätého a vonkajším prejavom sa vinie aj cez celú tradíciu kresťanského východu.*

Napríklad Symeon, nový teológ, najväčší byzantský kláštorový reformátor „zastáva názor, že krst bez skutočného obrátenia je iba krstom vodou. Až druhý krst, krst Duchom robí z neho skutočnú a dieťa Božie. Toto sa uskutočňuje metanoiou, ktorá sa prejavuje v slzách (nazýva to krst slzami).“

Tugwell ďalej hovorí, že ešte niekoľko storočí skôr „Izák Sýrsky tvrdil, že až keď človek príde na miesto slz, môžeme povedať, že vkročil na pôdu novej éry. Ďalej špecifikuje, že to musí byť nekontrolovateľný plač a nie iba jedna, dve slzy, ktoré dokáže hocikto vyprodukovať.“

(porov. Tugwell, Simon, Did You Receive the Spirit?)

Slovami Tomáša Akvinského

Sv. Tomáš predovšetkým spresňuje, že keď hovoríme o zoslaní božskej osoby, **nemôžeme si ho predstavovať ako skutočný pohyb z jedného miesta na druhé, alebo ako sprítomnenie tejto osoby tam, kde predtým nebola.**

Takže musí ísť o sprítomňovanie sa božskej osoby tam, kde už bola, a to novým spôsobom. Tento nový druh prítomnosti nie je skutočnou zmenou v Bohu;...

...preto sa musí chápať ako vedomá skutočná zmena v bytosti, v ktorej sa božská osoba sprítomňuje. Táto bytosť má zaujať nový vzťah k božskej osobe, ktorý obsahuje nový spôsob zjednotenia s Bohom tak, že Boh je v nej skutočne prítomný novým spôsobom. Dvoma kľúčovými slovami, ktoré pre sv. Tomáša vyjadrujú podstatu udelenia alebo zoslania Ducha Svätého, sú prebývanie a obnova: Svätý Duch prebýva v nás, a to takým spôsobom, že v nás všetko obnovuje: „O neviditeľnom zoslaní je vhodné hovoriť aj vtedy, ak ide o pokrok v čnosti alebo v náraste milosti. Takéto neviditeľné zoslanie by sa malo prejavovať v takom náraste milosti, ktorý by mal danú osobu viesť do novej aktivity alebo do nového stavu milosti: ako napr. vtedy, keď niekto získá milosť konať zázraky alebo prorokovať, alebo z

vrúcnej lásky k Bohu ponúknuť svoj život ako mučeník, alebo zriecť sa všetkého svojho majetku, alebo podniknúť inú podobne náročnú vec."

(Francis A Sullivan, Charizmy a charizmatická obnova)

Birmovanie ako okamih krstu v Duchu Svätom

*„Krst v Duchu Svätom bol synonymom pre kresťanskú iniciáciu u Justína Martýra (Mučeníka), Origena, Didyma (Slepého), a Cyrila Jeruzalemského. Tertullián, Hiláriu Poitierský, Cyril Jeruzalenský, Ján Chryzostom, Ján Apamejský, Filoxenus Mabbuský, Severus Aníochijský, a Jozef Hazzaya zjavne pokladali prijatie chariziem za nedeliteľnú súčasť kresťanskej iniciácie. Hiláriu, Cyril a Chryzostom, všetci boli menovaní Učiteľmi Cirkvi, uznávaní ako hodnoverní svedkovia, identifikujúci vieru Cirkvi. Ich svedectvo dokazuje, že **krst v Duchu Svätom nie je predmetom súkromnej pobožnosti, ale oficiálnej liturgie a verejného života Cirkvi. Historicky krst v Duchu Svätom patrí ako neoddeliteľná súčasť k tým iniciácijným sviatostiam, ktoré sú základné pre Cirkev, menovite ku krstu, birmovaniu a eucharistii. V tomto zmysle je krst v Duchu Svätom normou.***

*Podstatnou zložkou farskej služby mládeži je dnes **príprava na sviatosť birmovania**. V súlade s Konštitúciou o liturgii, Obradom kresťanskej iniciácie dospelých a jeho prepracovaním pre deti katechetického veku navrhujeme, aby bol zdôraznený blízky vzťah medzi birmovaním a kresťanskou iniciáciou. Pre tých, ktorí sú už pokrstení, by sa príprava na birmovanie mala sústreďovať na obnovu života v Duchu Svätom, poznačenú osobnou konverziou ku Kristovi a otvorenosťou k osobe aj darom Ducha Svätého. Tak by bežne praktizované birmovanie mohlo umožniť obnovu kresťanskej iniciácie. Ideálne by bolo včleniť prípravu na birmovanie do prípravy farnosti na Veľkú noc, spolu s obradmi kresťanskej iniciácie dospelých.“*

(Kilian McDonnell, George T. Montague: ROZDÚCHAVANIE PLAMEŇA)

„Krst Duchom Svätým je niečo, čo by mal každý katolík prežiť v sviatosti birmovania, čo sa však často nedeje. V Rakúsku a podobne aj v Amerike sa birmovka spája s novými hodinkami, prípadne výletom do zábavného parku a niekde medzitým je „aj kostol, ale netreba sa báť, nebude to až také dlhé“. Znamená to vedieť vymenovať naspamäť sedem darov Ducha Svätého, zohnať birmovného rodiča, vedieť, prečo biskup tlapne po líci, a byť zvedavý, aké to bude. Už menej je to osobná túžba a prežitie rozhodnutia pre Krista a prijatie jeho Ducha. Krst Duchom Svätým bol pre prvých kresťanom sviatostnou udalosťou a malo by to tak byť aj dnes.“

(Mária Trappová, účastníčka „S piesňou okolo sveta“)

Nič nové... a predsa (pre nás) nové 😊...

„Z tohto učenia sv. Tomáša uzatváram, že neexistuje dôvod, pre ktorý by sa katolíci, ktorí veria, že už prijali Ducha Svätého pri sviatostnej iniciácii, nemohli tešiť na nové „zoslanie“ Ducha, ktoré ich môže viesť z ich terajšieho „stavu milosti“ k určitým „novým skutkom“ alebo do „nového stavu milosti“. Teda keď si pripomenieme, že v

biblickom jazyku „zoslanie Ducha“, „vyliatie Ducha“ a „pokrstenie v Duchu“ sú jednoducho rôzne spôsoby na vyjadrenie tej istej veci, vyplýva z toho záver, že žiadať od Pána pre pokrsteného a birmovaného kresťana „krst vo Svätom Duchu“ je v úplnej zhode s tradičnou katolíckou teológiou.“

Samozrejme, charizmy...

- **To, čo robí prijatie Ducha viditeľným, sú v prvom rade CHARIZMY.**
- **Ale POZOR! Duch – to zďaleka nie sú IBA charizmy!!!**

Musím však poznamenať, že ak sledujeme výklad sv. Tomáša, nemôžeme nové zoslanie Ducha vysvetľovať jednoducho len ako dar charizmy.

Ako sám Tomáš vysvetľuje, nové zoslanie Ducha musí obsahovať nový spôsob prebývania Ducha v človeku, ktoré má priniesť skutočnú zmenu vo vzťahu danej osoby s Duchom prebývajúcim v nej. Preto v Tomášovom pohľade ide o intímnejšie a „skúsenejšie“ poznanie Boha prítomného v duši, poznanie spôsobujúce „vzplanutie v ešte vrúcnejšiu lásku“

(Francis A Sullivan, Charizmy a charizmatická obnova)

Čo sú to „charizmy“?

Slová „charizma“ a „charizmatický“ sa dnes medzi katolíckmi používajú tak často, že by sme si len ťažko predstavili, aké boli cudzie väčšine z nás pred menej než dvadsiatimi rokmi (= v roku 1982, pozn. red.).

Katolícka teológia pripúšťa dva rôzne výklady pojmu „charizma“.

- *V súlade s článkom X. Ducrosa v Dictionnaire de Spiritualité (Slovník asketickej a mystickej spirituality - pozn. prekl.) charizmy sú mimoriadne dary milosti, aké možno nájsť v živote svätých a mystikov.*
- *A. Lemmonyer, autor hesla charizmy v Dictionnaire de la Bible, Supplément (Dodatok k Biblickému slovníku - pozn. prekl.), podáva na základe analýzy učenia sv. Pavla úplne iný výklad. Podľa neho sú charizmy dary milosti, ktorými sú vyzbrojení veriaci pre plnenie úloh a služieb v Kristovom tele. Niektoré z týchto darov sú mimoriadne, ale mnohé z nich nie. Sú v hojnosti rozdelené medzi údmi tela, pretože každý je určený na to, aby prinášal svoj podiel do života celého tela.*

Diskusia v odseku 12 konštitúcie (II. vatikánskeho koncilu) o Cirkvi (o charizmách) počas druhého zasadnutia koncilu v októbri 1963 sa nezaobišla bez premietnutia obidvoch rozdielnych chápaní chariziem.

Kardinál Ruffini sa stal obhajcom prvého chápania. Tvrdo sa postavil proti predstave, podľa ktorej by v našich časoch veľké množstvo veriacich mohlo prijať charizmy a bolo by možné počítat' s ich platným príspevkom pri budovaní Cirkvi. „Práve naopak,“ vyhlásil, „tieto dary sú dnes veľmi vzácne a celkom výnimočné.“ Podľa názoru kardinála Ruffiniho je samozrejmé, že v živote novodobej Cirkvi už charizmy významnú úlohu nehrajú.

O šesť dní neskôr mu kardinál Suenens odpovedal v prednáške, ktorá bola dostupná širokému publiku, pretože bola uverejnená v súbore koncilových prednášok. Podľa Suenensa charizmy nie sú „okrajové alebo náhodné javy v živote Cirkvi“, práve naopak, majú „životný význam pre budovanie mystického tela“. Hoci je pravda, že v čase sv. Pavla sa charizmy prejavovali dramatickým a zázračným spôsobom, „nikdy by sme sa nemali domnievať, že dary Ducha pozostávajú výlučne a hlavne z týchto skôr mimoriadnych a zvláštnych prejavov. Charizmy nie sú privilegiom niekoľkých ľudí“, ale každý kresťan, tak vzdelaný, ako aj prostý, má svoju charizmu pre každodenný život...

Nakoniec názor kardinála Suenensa na koncile zvíťazil.

(Francis A Sullivan, Charizmy a charizmatická obnova)

Dary sprevádzajúce ohlasovanie Slova,...

Čo sa týka uzdravovania a zázrakov, podľa sv. Tomáša Akvinského tieto charizmy normálne sprevádzajú reč (inými slovami kázanie, radu, vyzývanie, vyučovanie) **Božích vyslancov, čím ich služba získava náležitú vierohodnosť.** To sa úplne zhoduje s tým, čo nám odovzdávajú evanjeliá.

(Philippe Madre, Túžte po charizmách!)

...a dary určené na rozvoj Tela Cirkvi

„Každý však dostáva prejavy Ducha na všeobecný úžitok. Jeden dostáva skrze Ducha slovo múdrosti, iný podľa toho istého Ducha slovo poznania, iný vieru v tom istom Duchu a iný v tom istom Duchu dar uzdravovať, iný schopnosť robiť zázraky, iný prorokovať, iný rozlišovať duchov, iný dar rozličných jazykov a iný vysvetľovať jazyky. Ale toto všetko pôsobí jeden a ten istý Duch, ktorý rozdeľuje každému, ako chce.“ (1 Kor 12,7–11)

„Tak aj vy, keďže sa horlivo usilujete o duchovné dary, **usilujte sa mať ich v hojnosti na budovanie Cirkvi.** ... Čo teda, bratia? Keď sa zídete, každý niečo má: dar chválospevu, náuky, zjavenia, jazykov, vysvetľovania; **všetko nech je na budovanie.**“ (1 Kor 14,12.26)

„Okrem toho ten istý Duch Svätý posväcuje, vedie a čnosťami ozdobuje ľud Boží nielen prostredníctvom sviatostí a služieb, ale aj tým, že **rozdeľuje medzi veriacimi všetkých stavov zvláštne milosti udeľujúc (ich) každému osobitne, ako chce**“ (1 Kor 12,11), **pomocou ktorých robí ich schopnými a ochotnými, aby sa podujali na rozličné diela a úlohy, užitočné na obnovu a ďalší vzrast Cirkvi...** Tieto charizmy, či už neobyčajné alebo aj bežnejšie a rozšírenejšie, treba prijímať s vďakou a potechou, pretože obzvlášť zodpovedajú potrebám Cirkvi a sú jej na osoh.“

(II. vatikánsky koncil, Lumen Gentium 12)

- To je dôvod, prečo (s výnimkou charizmy jazykov a jej podobných) všetky ostatné charizmy **slúžia NIE NOSITEĽOVI, ale INÝM!!!**

Sv. Tomáš Akvinský rozlišuje tri kategórie chariziem, i keď nepoužíva tento termín, a označuje ich ako „zdarma danú“ milosť („grátis dáta“, t. j. **osobitý dar, ktorý nie je určený na posvätenie príjemcu. Má byť na všeobecný úžitok** (1Kor 12,7).

(Philippe Madre, Túžte po charizmách!)

Určené každému jednému kresťanovi

...ako si koncil želá, aby sme chápali podstatu a funkcie chariziem. Opisuje ich ako „zvláštne milosti, pomocou ktorých (Duch) robí veriacich schopnými a ochotnými, aby sa podujali na rozličné diela a úlohy“. **Tieto dary nie sú privilegiom niektorej kategórie ľudí v Cirkvi, ale sú rozdelené medzi veriacich všetkých stavov. Pojem „veriaci“ tu zahŕňa nepochybne všetkých členov Cirkvi, od jednoduchých laikov až po pápeža.**

Niektoré z týchto darov môžu byť vzácné alebo mimoriadne, ale iné sú jednoduché a udeľované hojne. Všetky sa však nazývajú „zvláštne milosti“.

(Francis A Sullivan, Charizmy a charizmatická obnova)

Rozmanité

„**Jeden dostáva** skrze Ducha slovo múdrosti, **iný** podľa toho istého Ducha slovo poznania, **iný** vieru v tom istom Duchu **a iný** v tom istom Duchu dar uzdravovať, **iný** schopnosť robiť zázraky, **iný** prorokovať, **iný** rozlišovať duchov, **iný** dar rozličných jazykov **a iný** vysvetľovať jazyky.“ (1 Kor 12,8-10)

- **Navzájom sa dopĺňujú**, niekedy veľmi úzko, napríklad:
  - **MODLITBA V JAZYKOCH a DAR VYSVETĽOVANIA JAZYKOV:**
„Když nějaký člověk ve společenství vysloví poselství v jazyku, jaká je jistota, že následující výklad je přesný? Poselství v jazyku se může přirovnat k hlasu trubky, jenž náhle probouzí pozornost a směřuje ji k Bohu. Bůh chce takto něco sdělit shromáždění, které zprávě porozumí díky výkladu, jež následuje. Tato dvě charismata byla stvořena, aby se projevovala společně (viz 1 Kor 14,27), je to jedna z forem charismatu prorockví.“ (Claude-Jean-Marie Fould - Modlitba v Jazycích)
  - **PROROCKTVO a dar ROZLIŠOVANIA:** Kedy „prorok“ vysloví posolstvo, ktoré potvrdí iný člen spoločenstva s darom „rozlišovania“...

Sú zadarmo a nedajú sa nacvičiť...

Pavel chce naopak presvedčiť své čtenáře, že tato pneumatica, mezi něž patří promlouvání v jazycích a dar prorocství, jsou součástí souboru různých darů, kterými nás Bůh zahrnuje zadarmo.

(Claude-Jean-Marie Fould - Modlitba v Jazycích)

Udelenie charizmy nie je podmienené osobnou svätosťou... Dáva sa zdarma, a nie ako odmena za nejakú zásluhu, ani ako nejaká značka božskej kvality, lež preto, aby podľa udelenie milosti prinášala úžitok spolubratom.

*Vo svete sa veľbia získané poznatky a schopnosti. Mnohí teológovia vychvaľujú milosť stavu. Charizmy nie sú ani jedno, ani druhé. Pôsobia o to znepokojujúcejšie, že **na rozdiel od magických praktík** (či už súčasných alebo starších) **sa ich nemožno zmocniť, a ani nimi vládnuť**. Disponujú svojim duchovným účinkom a „vonkajším prejavom“, ktorý im dáva ich jedinečný charakter.*

(Philippe Madre, Túžte po charizmách!)

JEDEN PŘÍKLAD:

Raz, cestujúc po istej hospodársky zaostalej krajine, navštívila jedno zdravotnícke stredisko a dojala ju bieda, s ktorou sa stretla. Ona, ktorej viera sa veľkosťou nevyrovnala ani horčičnému semienku, sa vtedy rozpomenula na ono dobre známe vkladanie rúk ako spôsob modlenia za chorých, čoho bola sama raz svedkom. A hoci tomu neverila „skúsila šťastie“, pristúpila k ochrnutým a vložila na nich ruky, bez nijakého zvláštneho presvedčenia, pri každom vzývala Ježišovo meno. O hodinu po dvore zdravotníckeho strediska poskakovalo a prechádzalo sa viac než desať pacientov, celých šťastných, že ich uzdravil Kristus. Človek by sa nazdal, že sa vrátil o dvetisíc rokov do minulosti, do čias, keď ku chorým, ktorých mu priviedli, aby ich uzdravil, prichádzal Kristus (pozri Mk 1,32-34). Ibaže... táto žena ani v najmenšom nepripomínala Krista. ... Niet pochyb o tom, že táto žena sa na nič nehrala, a ani nechcela vzbudzovať pozornosť. Napokon, táto skúsenosť ju ; ohromila práve tak ako tamých ochrnutých, čo sa z Kristovej milosti znovu postavili na vlastné nohy. Stalo sa iba to, že táto žena - pri tejto príležitosti - prijala charizmu uzdravovať a táto charizma sa u nej viac neprejavila. Neskôr vstúpila do modlitebnej skupiny, kde sa jej naskytila príležitosť modliť sa za chorých, no bez zjavného výsledku. Bola to nevšedná charizma, ktorú nadobudla len na niekoľko minút a svedectvo, ktoré tu o nej vydávam, nesmie viesť k výstrednostiam, akých sa dopúšťajú tí, čo si navrávajú, že majú moc uzdravovať a nerozvážne prikazujú ochrnutým, aby vstali. Išlo však o pravú charizmu, ktorej hodnoverný, hoci prekvapujúci prejav vyjadril istý súčasný teológ týmito slovami: „Boh pristihnutý pri preukazovaní moci“. A aké ovocie priniesla takáto „Božia výstrednosť“? Obrátila sa žena, väčšina „uzdravených“, ako aj tí, ktorých ich svedectvo oslovilo.

(Philippe Madre, Túžte po charizmách!)

... ale súčasne sú nástrojom, s ktorým sa musíme naučiť zaobchádzať!

Charizma totiž musí vyzrieť... v opačnom prípade chradne.

Úroveň daru poznania (proroctva o uzdravení), ktorým disponuje otec Tardif, nemožno v jeho počiatku (keď duchovný otec vnímal vo svojom srdci jediné slovo: „žalúdok" a modlieval sa akoby „poslepiacky" za niekoho, kto tento orgán nemal v poriadku) porovnávať s úrovňou, v ktorej sa tento jeho dar nachádza dnes.

*Nezabudnime, že nech by charizma mala akokoľvek prechodný charakter, **musí bud' vyzrieť alebo odumrieť. Pokiaľ' pridlho stagnuje, vlastne už upadá.***

*Ak má charizma vyzrieť, **treba ju dostatočne často používať, i keď Boh vždy nevyhovie nášmu pozvaniu.** V týchto pokusoch netreba hneď vidieť túžbu po sláve, či uznaní. Inými slovami, **pravá charizma, ktorá sa nachádza v procese „kryštalizácie", musí mať možnosť „pôsobiť",** o čo sa majú postarať vedúci modlitebnej skupiny. Pravdaže, **pokiaľ' nemajú odôvodnené pochybnosti o tom, že sa charizma používa nerozvážne, alebo pokiaľ' si človek, ktorý charizmu používa, v úsilí získať si úctu iných, nepočína zjavne svojvoľne a márnomyseľne.***

(Philippe Madre, Túžte po charizmách!)

Forma: KOOPERÁCIA!

- Charizmy – to je **spolupôsobenie dvoch slobodných bytostí:**
  - **ČLOVEKA**, ktorý charizmu prijíma a cez ktorého sa môže prejavíť len natoľko, nakoľko ju používa,...
  - **A BOHA**, ktorý cez ňu pôsobí rovnako slobodne a nie je človekom manipulovaný.

***Prijatím charizmy, ktorá sa potvrdí, čiže pravej charizmy, v žiadnom prípade nezískavam moc nad Bohom a Jeho Prozreteľnosťou.** Ak chceme prežívať charizmy, musíme sa **čoraz väčšmi podriaďovať Svätému Duchu.** Môžem mať charizmu uzdravovať, a predsa sa bezvýsledne modliť za chorého, ktorého uzdravenie si želám. Môžem mať charizmu rozlišovania, a napriek tomu nič neobjasním tým, ktorí sa so mnou budú radiť. Môžem mať charizmu spravovania, a napriek tomu byť v určitej chvíli postihnutý mimoriadnou slabosťou a neschopnosťou spravovať Pánove záležitosti.*

(Philippe Madre, Túžte po charizmách!)

Charizmy – čím nie sú!

Nie sú dôkazom svätosti, ani dokonalosti!

„Nie každý, kto mi hovorí: „Pane, Pane,“ vojde do nebeského kráľovstva, ale iba ten, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach. Mnohí mi v onen deň povedia: „Pane, Pane, či sme neprorokovali v tvojom mene? Nevyháňali sme, v tvojom mene zlých duchov a neurobili sme v tvojom mene veľa zázrakov? “Vtedy im vyhlásim: Nikdy som vás nepoznal; odíďte odo mňa vy, čo páchate neprávosť!“

(Mt 7,21–23)

- **Charizma je jednoducho nástroj** – podobný, ako krompáč, akademický titul,...
  - To, že niekto má titul ThDr., alebo pracuje s krompáčom na stavbe kostola, nie je, samozrejme, zárukou jeho svätosti – je len dôkazom starostlivosti biskupa (v prípade titulu), alebo farára (v prípade krompáča ☺) o Božie dielo, na ktoré daných ľudí vystrojil vhodným nástrojom...
  - Analogicky **charizma je prejavom starostlivosti a lásky Ducha Svätého o Cirkev – nie „odmenou“ a „potvrdením“ svätosti jej nositeľa!**

Nie sú potvrdením neomylnosti – tou je Magistérium Cirkvi!

Milovaní, neverte každému duchu, ale skúmajte duchov, či sú z Boha; lebo do sveta vyšlo mnoho falošných prorokov. (1Jn 4,1 SSV)

¹⁹ Ducha neuháňajte, ²⁰ prorocत्वami nepohrdajte! ²¹ Ale všetko skúmajte a čo je dobré, toho sa držte! ²² Chráňte sa zla v akejkol'vek podobe! (1Sol 5,17-22 SSV)

Takmer zabudnuté – a znovuobjavené!

Akoby vymiznuté – aj keď nie úplne...

Zdá sa, že tie pozoruhodnejšie spomedzi nich majú za úlohu upevniť vieru tým, že poskytujú očividnejšie dôkazy o Božej pôsobnosti. Ostatné majú za cieľ zároveň uľahčiť i zefektívniť činnosť šíritel'ov evanjeliovej zvesti. Mnohých to viedlo k tomu, že si položili otázku, prečo boli tieto „úžasné“ charizmy akoby výsadou prvej Cirkvi. Nazdávajú sa, že tento náhly rozkvet charizmatických milostí je spätý s oduševnenosťou tejto mladej Cirkvi, s oduševnenosťou, ktorá vraj v priebehu niekoľkých storočí zoslabla, v dôsledku čoho logicky zoslabli aj

charizmy. Ba v niektorých duchovných dielach sa zachádza až tak ďaleko, že sa v nich hovorí o vytratení sa charizmom z Nového zákona! **Podobné vývody sú čiastočne pravdivé, i keď treba hneď zdôrazniť, že charizmy zo života Cirkvi nikdy nevymizli.** Používali sa však na „skrytejších“ miestach (napríklad v kláštoroch) alebo ich používali spôsobilejší jednotlivci (napríklad svätci).

(Philippe Madre, *Túžte po charizmách!*)

„Nové Turice“

Začalo to u bratov protestantov...

Všeobecne uznávaný zakladateľ turického učenia **Charles Fox Parham** pracoval ako kazateľ Cirkvi posvätenia. V roku 1900 otvoril Béhelskú biblickú školu v Topeku, v štáte Kansas, s tridsiatimi internými študentmi, mužmi aj ženami. Jediná kniha, ktorá sa v škole používala, bola Biblia. Parhamova metóda vyučovania spočívala v tom, že študentom položil otázku a nechal ich hľadať odpoveď vo všetkých biblických textoch, ktoré mohli poskytnúť odpoveď. V závere roka 1900 položil otázku: „Aký znak v Písme sprevádzal krst vo Svätom Duchu?“ Z rozprávania o Turicach (Sk 2, 1-12) a ďalších statiach o vyliatí Sv. Ducha v Skutkoch apoštolov (Sk 10, 44-48, 19, 1-7) Parham a jeho študenti vyvodili záver, že jediným presvedčivým biblickým znakom sprevádzajúcim krst vo Svätom Duchu bol dar hovorenia v iných jazykoch. **Školu zachvátila vlna oduševnenej horlivosti, všetci sa bez prestania modlili niekoľko dní a nocí a prosili o takýto príchod Svätého Ducha.**

1. januára 1901¹ jedna študentka menom Agnes Ozman požiadala Parhama, aby na ňu vložil ruky, zatiaľ čo sa ostatní modlili. Ako sa modlili, prežila skúsenosť „krstu v Duchu a začala hovoriť v jazykoch“. V priebehu niekoľkých dní všetci študenti a aj sám Parham prežili podobnú skúsenosť. Objavila sa prvá turická skupina, odlišná od skupín „posvätenia“ presvedčením, že znakom autentického krstu v Duchu bolo ako na Turice hovorenie v cudzích jazykoch, podľa toho, ako im Duch dával hovoriť (Sk 2, 4).

Po skromných začiatkoch v Topeku sa turické učenie rozšírilo do Texasu a odtiaľ v roku 1906 do Los Angeles, kde sa stretlo s neobyčajným úspechom pod vedením černoškého pastora Wiliama J. Seymoura, bývalého kazateľa Cirkvi posvätenia. Nebudem ďalej rozprávať o dejinách jeho vzniku a rozšírenia do Spojených štátov, kde v súčasnosti pôsobí viac ako dva milióny členov, avšak niekoľko poznámok pokladám za zvlášť užitočných. Od roku 1906 sa turické učenie začalo rozširovať aj do Európy, najprv do škandinávskych krajín, neskôr do Veľkej Británie a ďalej na kontinent. **Odtedy sa rozšírilo do všetkých krajín sveta a miera jeho nárastu za posledné desaťročia, najmä v Latinskej Amerike a v Afrike, prevýšila všetky ostatné kresťanské vierovyznania.** Evanjelické turické učenie dosiahlo obrovský úspech skoro v každej krajine Latinskej Ameriky. Damboriena odhadol počet turíčanov v Strednej Amerike a

---

¹ Dátum zaujímavý v kontexte: „Na konci 19. storočia mal Lev XIII. víziu o nadchádzajúcom 20. storočí. Videl diabla, ako mu bolo dovolené vybrať si storočie, v ktorom by najviac škodil. A on si vybral dvadsiate.“ (Impulz 3/2009). Boh nás zjavne nenechal bezbranných... ☺

v karibskej oblasti približne na pol milióna; približne jeden milión v Chile, v každom prípade osemdesiat percent protestantskej populácie; a nakoniec viac než štyri milióny v Brazílii.

(Francis A Sullivan, *Charizmy a charizmatická obnova*)

Katolícka charizmatická obnova

Katolícka charizmatická obnova (KChO), nazývaná aj Obnova v Duchu Svätom, vyšla zo skupiny pedagógov a študentov americkej katolíckej univerzity v Duquesne (Pittsburgh, Pennsylvania), ktorí sa snažili o duchovnú obnovu a uskutočnenie myšlienok Druhého vatikánskeho koncilu². Uvedomili si, že k tomu potrebujú väčšiu posilu zhora, naplnenie Duchom Svätým. Roku 1967 sa zišli na víkendovú obnovu a pri spontánnej modlitbe jeden po druhom zažili to, čo sa v turíčnických kruhoch nazýva vyliatie Ducha Svätého alebo krst v Duchu Svätom. Objavila sa hlboká radosť z osobne prežitej Božej lásky a prítomnosti, modlitba v jazykoch a ďalšie charizmatické dary, nová veľká chuť modliť sa, čítať Písmo a oslavovať Boha a túžba svedčiť o tom a dávať to ďalej. Pridávali sa ďalší katolíci, väčšinou v Cirkvi nadpriemerne angažovaní. Potom, ako si vypočuli osobné svedectvo o tom, čo sa stalo v Duquesne, aj študenti a profesori katolíckej univerzity v Notre Dame v South Bend (Indiana) zažili rovnakú skúsenosť a tiež sa začali uberať smerom charizmatickej obnovy.

Ďalší začiatok bol v univerzitnej farnosti East Lansing (Michigan), kde ako animátor mladých pôsobil Ralph Martin, známy aj u nás z viacerých evanjelizácii FIRE (v preklade "ohň") a z knihy "Čo hovorí Duch?" Už v apríli 1967 sa na univerzite Notre Dame zhromaždilo asi deväťdesiat osôb, aby premýšľali o význame týchto javov. Bol to vlastne prvý kongres tohto hnutia.

Nezávisle na dianí v USA Duch Svätý v tom istom roku 1967 vzbudil prvé charizmatické spoločenstvá v Bogote, hlavnom meste Kolumbie. Hnutie sa koncom šesťdesiatych rokov rýchle rozšírilo v Amerike a v sedemdesiatych a osemdesiatych rokoch po celom svete.

V roku 1990 bolo členov a sympatizantov - tých, ktorí zažili blahodárny vplyv charizmatickej obnovy, asi 80 miliónov, dnes ich je asi 120 miliónov, u nás asi 70 tisíc. Samotných členov pravidelných charizmatických modlitbových stretnutí je oveľa menej, asi 7 až 10 tisíc, vrátane skupín charizmatických komunit a tých, ktorí sa zúčastňujú iba veľkých stretnutí.

V roku 1971 vzniklo prvé charizmatické spoločenstvo na Gregoriánskej univerzite v Ríme, ktoré navštevoval aj neskorší kardinál Carlo Martini, milánsky arcibiskup.

Postupne so šírením hnutia sa objavujú ďalšie významné osobnosti zapojené do hnutia: belgický kardinál Léon Suenens, prvý pápežom Pavlom VI. poverený biskup pre celosvetovú charizmatickú obnovu, P. Tom Forrest CSsR, zakladateľ svetového hnutia a centra (v Ríme) "Evanjelizácie 2000", poľský biskup Bronislaw Dembowski, biskupský patrón KChO v Poľsku a v bývalých komunistických krajinách (naš vzácnny priateľ, ktorý nám na Slovensku pomáhal od r. 1988), P. Raniero Cantalamessa, pápežský kazateľ, Kim Kolins, charizmatická prednášateľka a mnohí ďalší.

---

² Akoby Duch čakal len na ten II. vatikánsky koncil... © Ako hovorí Písmo: „Čokoľvek zviažeš na zemi, bude zviazané aj v Nebi...“ Prepojenosť Cirkvi a jej apoštolského úradu a pôsobenia Ducha Svätého...

Charizmatickú obnovu prijali mnohé biskupské konferencie a predovšetkým pápeži Pavol VI. a Ján Pavol II., ktorý schválil pre KChO medzinárodné koordinačné centrum "ICCRS" (International Catholic Charismatic Renewal Services) na čele so Svetovou radou KChO so sídlom vo Vatikáne.

Súčasný pápež Benedikt XVI. ešte ako kardinál (pred 15 rokmi) prejavil veľké sympatie k nášmu hnutiu a k ďalším obnovným charizmatickým hnutiam a presvedčenie o ich nezastupiteľnom mieste v živote Cirkvi.

(jas-zv.sk)

Čo nemôže Diabol zničiť, aspoň pokazí...

- JE TU ALE JEDNO RIZIKO ktoré sa objavuje viac u nezávislých turičných zhromaždení, ale nie sú voči nemu imúnni ani katolíci: **PRECEŇOVANIE CHARIZIEM ako znaku svätosti**, spasenosti, pomaly jediného znaku toho, že niekto žije, či nežije s Kristom a je, či nie je kresťanom...

*Všimli jste si někdy, jak jsme my lidé náchylní k extrémům? To platí zvlášť v náboženské oblasti. Pro mnoho letničních charizmatiků se mluvení v jazycích stalo tím, čím "dodržování soboty" pro Adventisty sedmého dne. V následujícím si všimněte vyjádření extrému: **Mluvení v jazycích je podle nich znamení křtu nebo plnosti Ducha.***

Jestliže mluvení jazyky je hlavním projevem, pak všechny ostatní projevy - jako jsou: svědectví pro Boha (Sk 4,31), život podobný Kristu a ovoce Ducha (Gal 5,22-23) - jsou druhořadé, nebo dokonce vyloučeny.

(Alfred Pohl, bývalý člen)

- **AJ DIABOL môže vyvolať „javy“ podobné charizmám, napríklad:**
  - **PARÓDIA MODLITBY V JAZYKOCH:** „Po celé Jamajce se vyskytují lidé známí jako 'Pocomania'. Toto slovo znamená 'napůl blázen' nebo 'trochu šílený'. Věří kdejakým pověrám a praktikují všechny druhy zla. Jelikož jsou většinou velice chudí, pořádají své obřady venku. Běžně lze vidět tyto skupinky lidí, jak buší do svých bubnů a zpívají na ulicích a podél cest. Minulou neděli večer jsem viděl pět velkých skupin kolem mnoha městských bloků. Často je slyšet jejich bubny dlouho do noci. Mluví v jazycích, zpívají naše sborové písně, a to staví pravé evangelium do špatného světla a kázání evangelia velice ztěžuje. (Alfred Pohl)“
  - **PARÓDIA NA PROROKOVANIE:** „¹⁶ Keď sme sa šli zasa modliť, stretli sme akúsi dievčinu, ktorá mala vešteckého ducha a veštením prinášala svojim pánom veľký zisk. ¹⁷ Chodila za Pavlom a za nami a vykrikovala: "Títo ľudia sú služobníkmi Boha, Najvyššieho, a zvestujú vám

cestu spásy.“¹⁸ A robila to mnoho dní. Pavla to dohnevalo, obrátil sa a povedal duchu: "V mene Ježiša Krista ti rozkazujem, aby si z nej vyšiel!" A v tej hodine vyšiel. (Sk 16,16-18 SSV)“

- **Na to naráža aj Biblia:**

¹³ Sú to falošní apoštoli, klamní pracovníci, ktorí sa tvária, akoby boli Kristovými apoštolmi. ¹⁴ A nečudo, **ved' sám satan sa tvári ako anjel svetla.** ¹⁵ Nie je teda divné, keď sa aj jeho služobníci vydávajú za služobníkov spravodlivosti. Ale ich koniec bude taký, aké sú ich skutky.

(2Kor 11,13-15 SSV)

- **NAŠA ÚLOHA: vyhnúť sa extrémom, čiže:**

- **Všetko naivne a ľahkomyselne prijímať**, pretože „Keď on mávne rukou, všetci padnú na zem!“...
- ... **alebo zase všetko zaradom odmietat'** so zdôvodnením, že ved' „Aha, tam a tam čo sa všetko deje!“

Ako prijať charizmy?

BRATSKÁ JEDNOTA

Najdôležitejšie je, aby členovia modlitebnej skupiny nažívali v bratskej jednote. Ak sa dva či trikrát do týždňa schádzajú na modlitby alebo kvôli nejakej službe, neznamená to ešte, že žijú v jednote. Jednota sa zakladá na bratskej láske, o ktorú sa treba neprestajne usilovať a bez obávania ju preukazovať. Takže modlitebné skupiny stoja pred naliehavou úlohou uzmierniť svojich členov, aby žili v Kristovi ako dospelí kresťania, t.j. aby sa nedali strhnúť predpojatosťou či neústupčivosťou ani vtedy, keď sa nazdávajú, že majú pravdu.

*Tam, kde je jednota narušená, kde niet ochoty odpustiť, kde sa súperí o moc, kde jeden žiarli na druhého a kde sa zanedbáva poskytovanie pomoci núdznym, tam sa podkopávajú samotné základy duchovného života, **darom sa spievajú krásne piesne a zbožne spínajú ruky.** Ved' ako by sa mohol charizmatický život rozvíjať tam, kde sa ani v minimálnej miere neprežíva bratská láska?*

Hybnou silou skupiny zameranej na duchovnú obnovu musí byť veľkodušnosť, ktorá sa prejavuje aj vzájomným pomáhaním si, delením sa o hmotné statky, až po určité zrieknutie sa svojich záľub, bratskou láskou a pohostinnosťou. To preto o prvých kresťanoch ľudia hovorili: „Hľa, ako sa milujú“... a túžili sa k nim pridať.

(Philippe Madre, Túžte po charizmách!)

- JE TO LOGICKÉ:
  - **Jedna z úloh chariziem je budovať spoločenstvo Cirkvi a bratskú jednotu.**
    - Aj to je dôvod, prečo ich Duch udeľuje tak, že od nás priam vyžadujú spoluprácu a vzájomnú službu.
  - **Ak po tejto jednote netúžime, neusilujeme o ňu a nežijeme v nej – sú charizmy zbytočné...**

EVANJELIZAČNÁ HORLIVOSŤ

Charizmy slúžia predovšetkým na budovanie Cirkvi, a nie na obohatenie modlitebnej skupiny. Nie je správne, ak sa nejaká modlitebná skupina uzatvára sama do seba a obmedzuje sa na pravidelné spoločné schádzanie sa na modlitby. Skutočným charizmatikom je (alebo sa stane) len ten, kto nejakým spôsobom, prirodzene v rámci svojich možností, zato však horlivo, evanjelizuje. Svedectvo, ktoré vydáva svojím životom a prácou, má výrazne evanjelizačný charakter a uspôsobuje ho k používaniu chariziem.

Kedysi dávnejšie som sa začal znepokojovať ohľadne využívania chariziem v našom spoločenstve. Zdalo sa mi totiž, že sa využívali čoraz zriedkavejšie. Pozhováral som sa o tom s otcom Tardifom, ktorý sa ma spýtal, ako sme na tom s evanjelizačným úsilím. Priznal som, že nie je práve najväčšie.

A Emiliano ma vzápätí uistil, že jedno s druhým súvisí: „Pokiaľ sa schádza len úzky okruh členov modlitebnej skupiny, aby príjemne prežili čas vyplnený modlitbami, charizmy v nej zaniknú. Treba vydávať svedectvo o Ježišovi a nehľadiet pritom ani na únavu, ani na to, čo si myslia iní.“

Ďalšie udalosti potvrdili pravdivosť jeho slov. Keď sme v rôznych smeroch (evanjelizáciou v školách, starostlivosťou o chorých, ženy v ťažkej situácii a mladých skrachovancov, utešovaním umierajúcich, atď.) znásobili naše evanjelizačné úsilie, charizmy sa v našom spoločenstve opäť rozmnožili, slúžiac práve evanjelizácii a budovaniu Tela Kristovho.

(Philippe Madre, Túžte po charizmách!)

- JE TO LOGICKÉ:
  - **Jedna z úloh chariziem je potvrdzovať ohlasované slovo.**
  - **Ak sa neohlasuj – sú charizmy zbytočné...**

EVANJELIOVÁ CHUDOBA

Ide o ducha chudoby, ktorý nám umožní spoliehať sa viac na Boha než na ľudí a organizovať svoj život v dôvere, že Jeho múdrosť nás nesie a stará sa o nás.

Nejedného kresťana naplňa strach z toho, že nebude mať všetko, čo potrebuje, že nikdy nebude dostatočne zabezpečený. Tieto obavy, ktorým (niekedy aj podvedome) kresťania podliehajú, v nich hubia určitú duchovnú slobodu a veľmi často im bránia v tom, aby počúvali svoje vnútro, čo je nevyhnutnou podmienkou pre prijatie charizmy.

Takže vzhľadom na to, že bohatstvo môže pôsobiť na duchovnosť aj zhubne (či už hovoríme o jednotlivcovi alebo skupine), treba pred Bohom v modlitbe odhaliť svoju pravú tvár a skúmať, čo nás brzdí v duchovnom rozlete a prekáža nám v tom, aby sme prijali nejakú charizmu.

(Philppe Madre, Túžte po charizmách!)

- **JE TO LOGICKÉ:**
  - **Boh charizmy a dary nevnučuje.**
    - Dokonca aj aich užívanie je vždy vecou spolupráce človeka a Boha.
  - **Ak človek pre toto slobodné pôsobenie Ducha nevytvorí priestor – a stále sa orientuje len na svoje sily a schopnosti – sú charizmy zbytočné, lebo sa nemajú kde a ako prejaviť...**

Ak porovnáme Bibliu:

- **Apoštoli na Turíce:**
  - Bratské spoločenstvo vo Večeradla
  - Evanjelizačné odhodlanie – práve im Ježiš prikázal „ísť do celého sveta“
  - Duch chudoby – na čo iné, ako na Boha sa mohla v tomto poslaní spoliehať malá skupinka prevažne galilejských rybárov?
- **Prví kresťania v Jeruzaleme**
  - Bratské spoločenstvo, kde „všetko majú spoločné“
  - Evanjelizačné nadšenie – dokonca aj na úteku pred prenasledovaním v Jeruzaleme všade ohlasujú slovo...
  - Duch chudoby – na čo iné, okrem Ducha, by sa mohli títo prenasledovaní a utekajúci spoliehať?
- **Apoštol Pavol**
  - Bratské spoločenstvo – dolieha na neho starosť o „všetky cirkvi“
  - Evanjelizačné nadšenie – čo k tomu dodať, že? ☺
  - Duch chudoby – „Keď som slabý, vtedy som silný!“